LAUSUNTO

EDUSKUNTA

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 3.5.2018

Pudasjärven kaupungin asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräiksi siihen liittyviksi laiksi, HE 35/2018 vp

Kuulemistilaisuus 3.5.2018

YLEISIÄ HUOMIOITA LAKIESITYKSESTÄ

+

Hallituksen esityksen linjaukset monituottajamallista, kilpailullisuuden lisäämisestä ja valinnanvapauden edistämisestä ovat kannatettavia. Markkinalähtöinen palvelutuotanto voi parhaimmillaan tuottaa uusia innovaatioita sekä luoda asiakaslähtöisempiä palvelutuotteita. Maakunnan hankinnat voivat parhaimmillaan luoda uutta yrittäjyyttä.

Allianssimalli luo mahdollisuuden yhdistää maakunnan ja kunnan intressit työllisyyden ja yrittäjyyden edistämisessä ja elinkeinojen monipuolistamisessa. Myös hyväksi todetun Työllisyyttä edistävä monialainen yhteispalvelun (TYP) jatkuminen voidaan toteuttaa allianssimallilla.

-

Maakunnan rahoitusmalli ei ole kannustava, se ei tue parhaalla mahdollisella tavalla pyrkimystä työttömyyden alentamiseen. Maakunnan yleiskatteinen rahoitus voi pahimmillaan sote-kustannusten kasvaessa vähentyä olennaisesti kasvupalveluista.

Maakunta on velvoitettu järjestämään kasvupalveluita, jotka on suunnattu työttömille. Yritystoiminnan, yrittäjyyden ja innovaatioiden tukeminen on maakunnalle vapaaehtoista. Resurssipulassa yritysten synnyn ja kasvun tukeminen voi jäädä jopa kokonaan pois.

Työllisyyden edistämisessä korostetaan heikossa työmarkkina-asemassa olevien tukemista. Tämä on oikein, mutta tulisi myös estää tehokkaasti työttömien luisuminen heikkoon työmarkkina-asemaan. Tukitoimet ovat vaikuttavampia työttömyyden alkumetreillä.

Palveluiden tuottamisessa edellytetään ensisijaisesti digitaalisia palveluita. Erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevilla työttömillä voi olla moninaisia elämän hallintaan liittyviä ongelmia. Tällöin henkilökohtaiset palvelut ovat välttämättömiä. Osa iäkkäistä ja nuorista asiakkaista ei kykene hyödyntämään digitaalisia palveluita.

EHDOTUKSIA

Kolmannen sektorin roolia selvennettävä

Työllisyyspalveluiden järjestämisessä tulee huomioida yksilöiden hyvin erilaiset elämän- ja työmarkkinatilanteet. Palveluiden tulisi olla räätälöityjä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yksi keino tähän on toteuttaa palvelut mahdollisimman lähellä työttömän omaa elinpiiriä. Laajoissa kunnissa tällaisten palveluiden tarjoaminen on kustannustehokkainta toteuttaa asiakaslähtöisesti alueella toimivien yhdistysten ja järjestöjen kanssa yhteistyössä. Työttömälle tarjottava kokemusasiantuntija-apu voi olla ratkaisevaa työttömyyden katkaisussa, varsinkin vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien kohdalla. Tällaisten palveluiden tuottajana erityisasemassa on kolmannen sektorin toimijat, esimerkiksi kyläyhdistykset, jotka tuottavat näitä palveluita ryhmätyöllistämisen mallilla. Toimintamallista on saatu hyviä kokemuksia LAAVU-hankkeessa Pudasjärven Jongun kylällä.

Ehdotus lisäpykäläksi lakiin:

XX § Maakunnan tulee koota alueen kunkin kunnan kanssa operatiivinen työryhmä, joka työskentelee kunnan työllisyyden edistämiseksi. Tämän työryhmän jäsenillä tulee olla oikeus saada salassapito säännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä välttämättömiä tietoja kunnan työttömistä ja työttömyyden hoidosta.

Tämä tehostaisi kunnan omien työllisyyttä edistävien toimenpiteiden kohdentumista ja tuloksellisuutta. Nämä toimenpiteet voivat olla koulutusta, piilotyöpaikkojen täyttämistä ja työttömien palveluiden kehittämistä. Työttömien taustatietojen, kuten koulutuksen ja työhistorian, avulla kunta kykenee tarjoamaan työttömille työllistymistä edistäviä yksilöllisiä palveluja. Lisäksi laajoissa kunnissa työttömien sijoittuminen maantieteellisesti on tärkeässä roolissa paikallisten palveluiden tarjonnan kehittämiseksi. Työttömyyden rakenteen ymmärtäminen ohjaa kunnan elinkeinopolitiikkaa työllisyyttä tukevaan suuntaan ja siten lieventää työmarkkkinoiden kohtaanto-ongelmaa. Lisäksi työryhmän työskentely vahvistaa maakunnan ja kunnan toimenpiteiden yhteensovittamista ja turhien päällekkäisyyksien poistamista.

16 § Maakunta voi järjestää kasvupalveluja yritystoiminnan ... asemasta **Maakunnan tulee järjestää ...**

19 § ... Maakunnan tulee järjestää kasvupalveluita erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymiseksi... lausetta jatkettava... **sekä kasvupalveluita, jotka estävät työttömyyden pitkittymistä ja työttömien luisumista heikkoon työmarkkina-asemaan.**

22 § ... Maakunta voi oman tuotannon sijasta tai lisäksi ... asemasta **Maakunnan tulee oman tuotannon lisäksi valita vähintään yksi palveluntuottaja.**

30 § Lisäys: **Digitaalisten palvelutarjonnan ja sähköisen asioinnin rinnalla on tarjottava vastaava palvelu henkilökohtaisena.**

Pudasjärvellä 2.5.2018

Jorma Pietiläinen

kehittämisjohtaja